

Lihula Vallavalitsuse teated

Toetuse taotlemine lasteaias ja koolis toidu eest tasumiseks

Kuni 5. detsembrini 2004 on võimalus esitada Lihula Vallavalitsusele avaldusi toetuse taotlemiseks lasteaias ja koolis toidu eest tasumiseks 2004/2005 õppeaasta III ja IV veerandiks. Hilisemaid taotlusi ei rahuldata.

Toetust võivad taotleda perekonnad, kelle laps käib lasteaias või õpib üldhariduskoolis Lihula vallas ja kelle elukoht on Eesti Vabariigi rahvastiku-registris registreeritud Lihula vald.

Avalduse võib esitada vähekindlustatud pere (so toimetuleku taotleja) ja paljulapseline ehk nelja ja enama lapsega perekond. Taotlusel tuleb näidata perekonna koosseis, ülalpeetavad vanuselisel ja nende tegevus (kool, klass) ning perekonna sissetulek ehk põhjendada toetuse vajadust.

Vanda Birnbaum,
sotsiaalnõunik

Novembrikuu õnnitlused

6.11. Alma Mägist	85
8.11. Viktor Leht	85
9.11. Aliine Karnau	84
15.11. Aleksandra Kavalerova	90
20.11. Ardi Voldof	70
21.11. Meta Heinla	85
24.11. Hugo Lilleväli	75
25.11. Elviine-Aliise Pärnpuu	84
30.11. Aino Tamverk	82

Õnnitleme!
Lihula
Vallavalitsus

Kohaliku omaalgatuse programm

Kohaliku omaalgatuse programmi eesmärgiks on kohalik areng ja piirkondade konkurentsivõime kasv läbi kogukonna kaasamise ja tugevdamise. Programmi valdkondadeks on: kogukonnaliikmete koolitamine ja kohaliku arengu kavandamine; kohaliku ajaloopärandi ja traditsioonide väärtustamine; kohaliku elukeskkonna parandamine. Programmi abikõlbulike tegevuste pikem loetelu vt. Programmi abikõlbulikud tegevused.

Taotlusi programmi vahenditest toetuste saamiseks võivad esitada seltsingud, mittetulundusühingud ja sihtasutused.

Programmi kaudu eraldatud toetuste kasutamise maksimaalne tähtaeg on 12 (kaksteist kuud). Toetuse maksimaalne suurus on 30 000 (kolmkümmend tuhat) Eesti krooni.

Projektidesse peab olema kaastatud taotlejapoolne omafinantseerimine või tema koostööpartneritepoolne kaasfinantseerimine vähemalt 10% ulatuses projekti kogumaksumusest.

Programmi 2004.a. sügisvooru projektitaotluste esitamise tähtaeg on 15. november.

Taotlused tuleb esitada projekti asukohajärgsesse maavalitsusse. Täpsema info saamiseks pöördu oma maakonna maakondlikku arenduskeskuse või maavalitsusse. Kohaliku omaalgatuse programmi teabepäevad taotlejatele toimuvad:

19. oktoobril algusega kell 11 Tartus Barclay hotelli konverentsisaalis
20. oktoobril algusega kell 11 Tallinnas Eesti Rahvusraamatukogu väikeses konverentsisaalis

(osalemine tasuta, vajalik eelnev registreerimine telefonil 6 279 720) Info <http://www.eas.ee/?id=703>

Arenduskonsultant:

Külli Paavel

Tel: 6 279 794

Faks: 6 279 777

e-post: Kylli.Paavel@eas.ee

Mootorsaad ja võsalõikurid Husqvarna, Jonsered, Partner.

Ost-müük-remont-varuosad. Saaketid, juhtplaadid, võsakettad, turvariided, kiivrid, õlid, viilid jm.

Lahtine õli 8.-kr/l, saekett 1,5-325-64 Windsor-125.-kr/tk.

Aianduse ABC, Lihula mnt 8, Haapsalu, tel 4733299, 51 31 511.

Küsida: Elar Piir.

TELLI KAUBAD KOJU!

Teenustasu 30-50 EEK.

Mälestame septembris-oktoobris 2004. lahkunud vallaelanikke:

AIME PÄÄBO
12.04.1940 - 23.09.2004
Vagivere külast

VAIKI KOPRE
12.07.1931 - 29.09.2004
Metsküla külast

REIN ARDER
11.08.1948 - 07.10.2004
Lihula linnast

ROSALIE SOOM
27.11.1909 - 23.10.2004
Lihula linnast

2004.a. septembris ja oktoobris sündisid Lihula vallas:

JULIIE-LIISA SILLASTE
24.09.2004

HELENA-KARMEN KAMARIK
01.10.2004

BERLY MERILOO
08.10.2004

KENNETH LAATS
18.10.2004

PALJU ÕNNE VANEMATELE!

Toimetus:

Lihula Vallavalitsus

Lihula, Jaama 1

e-mail: tiit.madisson@lihula.ee

Tel. 477 8137

Leht internetis: www.lihula.ee

Küljendus: OÜ KASTIVABRIK
Pärnu, Kuninga 18
443 4573

Trükk: OÜ HANSAPRINT
Pärnu, Lubja 48a
443 3309

Lihula Teataja

Lihula valla ajaleht

nr.10-11(20-21), november 2004

LIHULA - LOODUSEPEALINNA KANDIDAAT

Rahvusvahelise Loodusefilmide Festivali ajal sai Matsalus näha linde nii taevast kui kinolinal. Oli alanud lindude sügisrände haripunkt. Loodusfilmid on inimkultuuri peegeldus ja sellena osa meie rahvuskultuurist. Millisena peegeldus inimese ja looduse suhe ekraanilt vastu tänava?

Reedeõhtuti linnast välja vurvavaid lõputuid autokolonne vaadates tekib tunne, et eestlane on looduserahvas. Tung linnamüüride vahelt loodusesse minna on nii suur, et oleme nõus täiesti vabatahtlikult isegi liiklusummikutes istuma. Kuidas teisiti seletada seda, et suur osa meist nädala viimasel tööpäeval igal võimalusel juba poolest lõunast (vähemalt mõttes) tööasju kokku korjama hakkab ja kiiresti-kiiresti linnatolmu jalgelt pühkida igatseb? Või seda, et võtame privaatse loodusega olemise nimel ette kolme-neljatunniseid autosõite mööda vähem või rohkem lagunenuid maanteid Eestimaa teise otsa?

Tegelikult võiks ju ka telesaade istuda ja loodusfilme vaadata. Tänapäevane televisioon on võimas toob meile koju kätte Aafrika savannid ja Lõuna-Ameerika vihmametsad, vajadusel ka antarktilised lumeväljad. Kõik see on ainult paari nupulevajutuse kaugusel. Aga meie ihkame midagi enam. Tahame iga ihurakuga looduse sees olla, mitte telepurgist pakutavat konservi nautida. Ja õnneks on meil see võimalus veel olemas. Meie lastel ja lastelastel loodetavasti ka. Kuid ainult siis, kui täna targalt käitume ja homse peale mõtleme.

Septembri viimasel nädalavahetusel aset leidnud II Matsalu Loodusfilmide Festival on just selleks ellu kutsutud, et juhtida tavalisi inimesi looduse-, filmi- ja fotomeeste kaamerate vahendusel loomade-lindude-nähtuste juurde, mida tasub tähele panna ning alal hoida. Ikka selleks, et ka järeltulevatel põlvkondadel oleks mõnikord võimalus metsas pötra kohata või rebasega tött vaadata.

Loodusepealinn Lihula

Festivali avamisel näidati saalisolijaile

Lihula on loodusfilmide festivali jaoks parim paik Eestis, kus puutumatu loodus käegakatsutavas kauguses. Foto: Kultuus&Elu

lihtsaid sümboteid kasutades, et aasta tagasi esimese festivali aegu mulda visatud (filmi)seeme on Lihulas elujõuliseks taimeks sirgunud.

Kohal viibis kultuuriminister Paet, keskkonnaminister Reiljan saatis tervituskirja, mille kantsler Vare ka ilmekalt ette kandis. Otse loomulikult oli platsis vallavanem Madisson. Tõelise elevuse tekitas saalisolijate hulgas aga filmimees ja Riigikogu liige Mark Soosaar, kes alustas oma tervituskõnet umbes nii: "Kui ma täna oma kolleegidele Riigikogus ütlesin, et lähen Lihulasse, sest seal avatakse... nad kahvatasid, kuid kui jätkasin, et loodusfilmide festival, siis nad naeratasid!"

Kõik sõnavõtnud tõesid, ja neil, kes sõna ei võtnud, tuli nõustuda, et Lihula on loodusfilmide festivali jaoks parim paik Eestis. Asub ta ju keset Matsalu Rahvusparki, kus puutumatu loodus käegakatsutavas kauguses. Eriti veel lindude sügisese rände ajal, mil vaatepilt rannaniitudel nii võimas, et võtab hingetuks. Lisaks tiivulistele pakkus nelja festivalipäeva jooksul ohtralt

vaatamisväärsed filmid, fotonäitused, matkad, ekskursioonid ja mis kõik veel. Isegi üks väike loodusteemaline klaasikunsti näitus.

Ja veel ürgseid loodushääli matkiva ning ürituse teema ja atmosfääriga täiuslikult sobiva muusikalisekava "Improvisatsioonid häälele ja kitarrile" töid festivalil vaatajate-kuulajate ette laulja Priit Lehto ning kitarrist Robert Jürjental.

Pärispealinn meil juba on, suve-, kevad- ja suusapealinn ka. Lihula võiks oma kandidatuuri vabalt loodusepealinn valimise konkursile üles seada. Leiduks vaid keegi, kes konkursi korraldaks.

Mis teeb Matsalu festivali eriliseks ja atraktiivseks?

Festivaliprogramm koosnes 35 võistlevast filmist jaotatuna kahte kategooriasse: "Linnud" ning "Inimene ja loodus". Mõnel päeval kestis programm üheksast hommikul kümnendi õhtul. Isegi kõige vastupidavamale inimesele oli see väsitav.

järgneb lk 5

Vallavanema veerud

Seekordne Lihula Teataja ilmub kaksiknumbrina, nii oktoobrikuu kui ka novembri omana. Miks oktoobrikuus leht ei ilmunud, õigemini hilines, on kaks põhjust. Senine toimetaja on sunnitud toimetaja ametist loobuma n-õ isiklikel põhjustel. Minul oli aga oktoobrikuus korraline puhkus, millest enamuse ajast viibisin väljaspool valda. Loodetavasti leiame järgmise numbriga tegemise ajaks uue toimetaja. Seekord peab lugeja leppima, et selles lehes on võibolla mõningas vähemuses need lood, mis kajastaksid vaid meie valla igapäevaelu.

Siiski on selles Lihula Teatajas ilmunu otseselt või veidi kaugemalt seotud Lihulaga, meie ajaloo, käsitledes enamasti neid sündmusi, mis viisid meie valla n-õ maailmakaardile, ühendasid lihulalasi ja äratasid mõnegi eestlase letargiast üles, nagu kirjutab selles Lihula Teataja numbris Kultuur ja Elu peatoimetaja Tea Kurvits.

Paraku on Lihula mahavõetud ausamba ja Eesti iseseisvuse ajaloos pretsedenditu politseioperatsiooniga ikka veel ajakirjanduse tähelepanu all. Alles mõni päev tagasi andsin järjekordse intervjuu, seekord ühele Lõuna-Soome päevalehele, kus kirjeldasin mälestusmärgi mahavõtmise tagamaid, meie valitsejate koogutamist sionistliku lobbypoliitika ees. (Meeldiv on märkida, et soomlased saavad aru meie probleemidest Teise maailmasõja ajaloo seletamisel, sest võitlesime ju mõlemad "valel poolel" - sõjavõitja NSVL-i vastu.) Harva on päevi, kus meie meedias Lihula sündmusi kuidagi ei puudutataks, vaatamata sellele, et vahepeal oli rāpasevõitu võimuvahetus pealinnas ja läänlasest palgasõduri surm Iraagi rahuvälvemisiooni, nagu Eesti poliitikud võõra riigi okupeerimist nimetavad.

Tundub, et Lihula ausamba ase, kuhu püstitati lipuvarras sini-must-valge leinalipuga, ei anna Juhan Parts ja Co-le rahu. Just enne ajalehe trükkiviimist oli raadiost kuulda ja Lääne Elust lugeda, et püstitatud lipp ei vasta standardile ja selle püstitamiseks ei ole riigisekretäri luba- seega tuleb lipp maha võtta. Kuna võim suhtleb vallavalitsusega tihti peale esmalt vaid ajakirjanuse kaudu, siis ei võta me meedias avaldatud loo, mulikult mingi käsuna. Samas on huvitav küsida, et kui sini-must-valget ei lubata püstitada, kas Stenbocki majas pesitsevad isandad ootavad, et vabadusvõitlejate ausamba aseme juurde pannakse vardasse Taaveti tähega lipp, mis sümboliseerib Eesti valitsejate poliitika suunanäitajaid, kes "selgitavad, missugused on läänelikud väärtused"?

See ju teile sobib, kes jälgite "demokraatlike väärtushinnanguid" - Partsid, Ojulandid, Leivod jt, kes Lihula ausamba mahavõtmiseks märulipolitsei kohale saatsid. Aina imestad, et mikis Toompeale sattunud koos kõrgestipalgastatud ametikohaga ka arusaamine rahva püüdlustest ja põlvkondade ajaloost ära kaob. Aga see on juba Toompea probleem...

Oktoobrikuu ühel nädalalõpul kutsuti üle seitsmekümne Lihula elaniku politseiuurija juurde, ikka sellesama 2.septembri intsidendi pärast, kus paljakäsi rahvast nuiahoopide ja pipragaasiga kostitati meie oma eesti politsei poolt. Andsin minagi ligi üheksal leheküljel omakäelisi seletusi, mis puudutasid rohkem asja n-õ poliitilist poolt. Ei salga, et seitsmeliikmelise uurimisgrupi juht, Maigret'i kombel piipu popsutav komissar Olev Tamman mõjus mulle sümpaatsena, kuna lubas välja selgitada erapooletult kõik asjaolud ja ilmselt paljud politsei poolt peksasaanud said võimaluse anda tunnistusi, mis nende jutu järgi ka kirja pandi. (Vähemalt nii toimis minu abikaasa, kes siniseks pekstuna ja gaasi näkkusaanuna ka endaga juhtunu politsei protokoll kirja laskis panna. Jääb vaid loota, et taolise sisuga ülekuulamisprotokollid kuskil ametkondlikes bürokraatiakoridorides kaotsi ei lähe.) Olevat ju lootus lollide lohtus...

Paraku suhtun paljukogenud inimesena, kes arvab tundvat meetodeid, mida end palju-palju kordi rahva õiglustunde vastu eksinud poliitikud ja ametnikud kasutanud, juurduse erapooletusse tulemusse väga skeptiliselt. Miks? Esiteks tegi mind ettevaatlikuks asjaolu, et juurduse juhtimise loobus suurte kogemustega Pärnu politseiuurija Urmas Krüger, keda tunnen isiklikult 1990-ndate algusest kui ausat ja väga kogenud juristi. Ju mees teadis, missugune peab olema uurimise lõpptulemus- ilmselt peab see õigustuse andma politsei jõumeteodeile ja välja selgitama kurjategijad, olgu neiks mõni politseiauto pihta kivi visanud koolipoiss või siis samba äraviimisel vastupanu organiseerimises kahtlustatav vallajuht. 4.novembril toimunud uus ülekuulamise laine peab välja selgitama tõelised kurjategijad. Muidugi lähtutakse sellest, et nii valitsuse korraldus kui ka pimeduses toimunud politseioperatsioon oli igati kohane demo-kraatlikule riigile, milleks toompealased Eestit ilmselt ikka veel peavad.

Tähelepanelik lehelugeja märkas, et mida kaugemale 2.septembri sündmustest, seda enam muutus politseijuhi Robert Antropovi toon ajakirjanduses. Lõpuks selgus, et igati seaduslikku ja õieti ajastatud politseioperatsiooni tuli segama jõuk purjus Lihula elanikke, kes asusid politseinikke kividega loopima, mille peale politsei oli sunnitud end kaitsma. Vigastada said inimesed mitte teleskoopihoopide või politseikoera hammustuste, vaid kive loopivate purjus lihulalaste tõttu.

Pea tunnistama, et mitte ainult naiivne, vaid lausa totter oleks uskuda, et politseinike poolt läbiviidud uurimine tuvastaks, et Lihula intsidendis on süüdi Vabariigi Valitsus ja selle käsku (pimeduses, nagu kommunistid 1940 eestlaste ausambaid hävitasid) läbiviivate politseinike käitumine. Naiivne oleks arvata, et intsidendi toimumise asjaolusid uurivad politseiametnikud äkki milleski märulipolitseinike või operatsiooni juhtinud politseiohvitseri vale käitumise ära märgisid-"gaas ja nuiad vabaks!" Vallajuhte ei pidanud operatsiooni juhtinud politseiohvitser kellekski, kui temalt volikogu esimees ja vallavanem toimuva kohta selgitust nõudsid-vastu vaatas vaid kõrkus ja enesekindlus. Sellised oleksid rahva pihta ka tule avanud, kui vastav käsk oleks antud! Taolise uurimise (antud juhul Lihula rahvale soodust ja pingeid maandav) tulemus pole iseloomulik Eesti Vabariigi ametnike senisele praktikale, millega on seletatav ka

sotsioloogide poolt äratoodud arvamus, et kodanikud on riigivõimust eemaldunud- või on eemaldunud riik rahvast- sisuline erinevus puudub! Aeg näitab, kas minu väited paika peavad või, olles irdununa "demokraatlikest väärtustest, millele Eesti Vabariigi võim tugineb", on tegu lihtsalt "professionaalse dissidendi" luuludega, mis uurimise lõpptulemusega põrmu lendavad. Vaatame, aeg näitab, kel on õigus...

Tähelepanelikud ja piisava ajulusega inimesed on ammu ära fikseerinud, et tosinkonna aasta eest (taas)kehtestatud vabariigist on välja kukkunud kafkalik grotesk, mida keegi väga tõsiselt ei võta- ei valitsejad ega kodanikud. Mõni nimetab seda moodustist aktsiaseltsiks Eesti Vabariik, mida korraldab välismaiste nõustajate "soovituste" alusel kohalik poliitiline- ja rahaaristokraatia.

Lihula sündmuste puhul teeb ärevaks asjaolu, et varem kuulati politsei poolt üle ekslinnapea Tõnis Mets. Sellepärast, et 2.septembril toimunud masenduses olnud teenekas rahvuslane helistas monumendi äratõstmist korraldanud firma kontorisse, püüdes uurida, kelle käest tuli firmale tellimus Lihulasse sõiduks. Tõnis Metsa kiire ülekuulamine annab tunnistust, et meil on juba kehtestatud politseiriik.

"Minul kui Eesti riigi sõltumatu taastajale parlamendi tasandil tekib küsimus, kas riigikord on muutunud ja kommunistid tagasi tulnud," küsis endisest poliitvangist Lihula ekslinnapea Tõnis Mets Lääne Elus.

Julgen väita, et paraku pole kommunistid kuhugi kadunud- vaid lihtlabaselt värvi vahetanud. Meetodid ja tegutsemine on jäänud endiseks- nõukaajalikuks, kus rahvaga keegi ei arvestanud. Vahe on vast selles, et kui varem jälgiti hoolega, millised käsud tulevad Moskvast, siis nüüd jälgitakse samaväärselt Brüsselis, Washingtonis ja Tel Avivis asuvate käskijate "soovitusi", loomulikult ka Moskva bojaaride soove, kellega paljaksvarastatud Eesti Pangal omad, aastatetagused sõid klaarida (loe: Toomas Kummel "Vabariigi rüüstajad", millest selgub, et EV on sisuliselt Venemaa poliitika pantvang), tänu rahaahnete Kallastele ja Kraftidele. Seetõttu ei saagi välisministeerium oma ülesannetega hästi hakkama. Tihti peale ei teata, millise peremehe "soovitust" tuleb esmalt täita. (Nii juhtus, et Iraagi sõtta minnes mindi konflikti EL-i peamiste otsustajate Prantsusmaa ja Saksa-maaga.)

Tulles Lihula juurde, võib ühineda Lääne Elu arvamusel, et "uurijate peeesmärk on saada teada politseinikke kividega loopinud inimeste nimed". Naiivne oleks loota käivast juurdusest enam. Seega on tõenäoliselt oodata repressioone, mille käigus mõnigi lihulalane kriminaalsüüdistuse võib saada. Seega sõltub palju meie üksmeelest teineteist toetada.

Lugeja ehk andestab, et vallavanem ei lase ebameeldivat unustada, kuid just Lihula monumendi ümber toimunu on lakmuspaberiks praegusele eesti poliitikale. 1980-ndate lõpus "laulva revolutsiooni" ajal lootsime, et taastatavat riiki hakatakse juhtima eesti rahva huvides, mitte välismaa "sõprade" käskude järgi, "kellega meid ühendavat ühised eesmärgid". Paraku oleme rāngalt eksinud.

Rahva huvide reetmist, meie

Endised vabadusvõitlejad Lihula mälestusmärgi kõrval ausesikus 20. augustil 2004.

Nüüd on ajaloovõltsijad välja tulnud väitega, et Uluotsa kuulutatud mobilisatsioon olevat olnud asjatu eestlaste tapmine. Samal ajal needsamad akadeemilise kraadiga ajaloovõltsijad vaikivad maha 1941. aasta mobilisatsiooniga Venemaale viidud ja töölaagrites surmuskäljutatud eestlased. Millega nende meeste naljasurm ja ellujäänute võitlus Eesti Korpuses Eestimaa taasvõllutamisel, vennatapulahingutes Narva all, Avinurmes, Porkunis, Emajõe rindel, Tehumardil, Kuramaal, oli õigustatud?

Praegusel ajal, kui kõiki rahvusvahelisi kokkuleppeid rikutakse, küsin ma ajaloo võltsijatelt ja surnutega sõdijatelt:

Millises vormis seisab sõduri kaju Tallinnas Tõnismäel?

Millises vormis sõdivad praegu Eesti poisid Iraagis?

Kuidas mõista, et endised holokausti ohvrid teostavad praegu rahvusmõrva palestiinlaste kallal?

Kas ei tuleks ümber kirjutada kogu maailma sõnaraamatud, et: "Suurvõimu poolt alustatud sõda on demokraatia kehtestamine ja väikerahva vastuhakk sellele terrorism?"

Siis saaksid paika II maailmasõja tulemused meil ja praegused sõjad mujal maailmas?

Kultuur&Elu

Teeneka vabadusvõitleja võitlus kestab

Alfred Käärmani võitlu sed ei ole lõppenud, Nende ridade autorile kinkis teenekas nagu ei ole lõppenud Surmavaenlase rännakud Eesti vastu. Praegu on tal käimas võitlus käsiraamatu``. Mine tea, kui valitsuse rahvusevaenulik poliitiline kurss veelgi riigiarhiiviga.

Nimelt on Parteiarhiiv Tõnismägi 16 kuulutatud Eraarhiiviks ja seal ei taheta anda talle mingeid koopiaid haavatuna kinnivõetud ja kohapeal ilma uurimise ja kohtuta mahalastud "bandiitide" kohta... Käärmann on kindlal arvamusel, et mida Gorbatsšov avalikustas, ei tohi meie Riigikogu salastada. Ja temal kui imekombel ellujäänud "bandiidil" peaks õigus olema teada, milles neid pärast surma süüdistatakse.

Käärmann on püüdnud eelmainitud "tapetud bandiitide" omaste ja kodude kohta andmeid koguda kohapealt, Taheva vallast. Valla-tegelased on aga noored, kes mujalt tulnud ja vaenulikult meelestatud. Nemad meie ajalugu ei tea ega tahagi teada.

Tiit Madissonile saadetud erakirjas kirjutab Alfred Käärmann: ``Meie langenud Eestimaa kaitsjad olid ikka nii kanged poisid, et vastsaabunud USA diplomaat pidi maale astudes soovutama, vaadake ümber Eesti ajalugu!

Mida see siis tähendab? Eks ikka Tõe mahavaikimist ja Vale levitamist, nagu see maailmas praegugi toimub. Eelistan siiski koos väheste aatemeestega jääda Tõe juurde, nagu avaldatud Lihula Teatajas (august 2004).``

Teie raamat ``Maailma Uus Kord`` on parim ajalooramat, mida olen lugenud, kirjutab vabadusvõitleja. Ma tänan teid kõiki, kes selle ilmumisele kaasa aitasid.

Selline siis on olukord Eesti vabariigis Alfred Käärmani hinnangul Anno Domini 2004.

K&E, Tiit Madisson

Vabadusvõitleja Alfred Käärmann metsavennana, foto aastast 1950.

Kinnimakstud ajalooõltsimine

22. september tõi Pronksõduri juurde kokku nn "Tallinna vabastajad". Meenutades sealsamas tehtud Venemaa suursaadiku avaldusi, peaks olema selge, et meie ajalugu on asunud suunama uued jõud.

Heldelt kinnimakstud ajalooõltsimine on muutnud ka Läänes inimesed vaimseteks narkomaanideks, kes vajavad ikka uut süsti valet, tõdeb 14. septembril 82-aastaseks saanud tuntud Võrumaa metsavend ja vabadusvõitleja Alfred Käärmann, keda vaenati Gulagis 15 aastat.

Suve algul külastasid teda kaks suurt filmigruppi, kes püüdsid mõjutada rääkima seda, mis neile meeldib. Ameeriklased hoitaskid: „Ärge rääkige SS-ist, ameeriklased ei mõista seda.“ Räägin vaid tõtt, vastas jänkidele **Alfred Käärmann**.

Belgia filmitegija püüdis veenda, et kui sakslased oleks võitnud, oleksid nad Eesti rahvale lõpu teinud! "700-aastane lääne vallutajate võim küll orjastas meid, kuid ei hävitanud ära. Viiskümend aastat Venemaa võimu on hävitanud parima osa meie rahvast, arvuliselt kolmandiku," kõlas Käärmanni vastus, mis aga belglastele ei meeldinud. Paljudest rahvustest ajalooõltsijad, sealhulgas eestlastest müüdav hinged, ründavad üha ägedamalt Eesti kaitsjaid viimases suures sõjas. Kes need ajalooõltsijad siis on, küsib **Alfred Käärmann** ja vastab:

"Nende nimed leiata trükis ja kuulete raadios, nägusid näete TV-s. Kes aga selle Eestimaa kaitsjate vastu suunanud laimukampaania kinni maksab? See on

meie tuhandeaastane surmavaenlane Venemaa, kes on läbi aegade jäänud rääkima seda, mis neile meeldib. Ameeriklased hoitaskid: „Ärge rääkige SS-ist, ameeriklased ei mõista seda.“ Venemaa vallutusrüütel ja rahvusmõrv Tšetšeenias kestavad!

Veel suuremad ajalooõltsingute tellijad ja heldemad rahastajad asuvad Läänes, kes Teise maailmasõja ajal toetasid kommunistlikku Venemaad, vaikusid maha kommunisti kuriteod ja müüsid Jalta konverentsil 1945. aastal kolm väikest Baltimaad Stalinile, hüljates omaenda kuulutatud Atlandi Harta!

Ühena kümnest tuhandetest Eesti kaitsjatest punase terrori vastu, olen osalenud Omakaitse, rindel 20. diviisis, Narva ja Tartu lahingutes, kuni Eestimaad veel kaitsta oli... Hiljem kaheksa aastat metsavend olles ei saanud me alistuda Surmavaenlasele, kelle sihiks oli väikerahvuste hävitamine. Lähtudes viimaste metsavendade soovist: "Kes meist ellu jääb, rääkigu tõtt, kui aeg selleks tuleb." See aeg on ammu käes ja ühena vähestest ellujäänutest olen ma

seda kibedat tõtt ka avaldanud, kuigi see ei meeldi Eesti vaenlastele ega nende poolt palgatud ajalooõltsijatele.

Kui Nõukogude Venemaa 1939. a. esitas Eestile ultimaatumu baaside lepingu sõlmimiseks, ei esitanud ükski riik maailmas Venemaale protesti. Kui Venemaa okupeeris Eesti 16. juunil 1940, oli maailma suurriikide suhtumine sama. Peale juunipööret 1940 tekkisid üksikud metsavennad. Kuni sõja alguseni üksikute metsavendade arv suurenes, muutus massiliseks pärast Stalini 3. juuli kõnet: "Kõik tuleb hävitada."

Omakaitse asutati alt üles ja oli kogu Saksa okupatsiooni aja Eesti kohalik relvastatud jõud, kes hoidis ära vene partisanisõja Eesti pinnal, vabastas Lõuna-Eesti juba enne sakslaste tulekut. Olukord sõja algul oli selline, et kogu riigi juhtkond oli vangistatud, mõrvatud või Venemaale viidud, 14. juuni küüditamisega ka perekonnad. **Rahvas oli peata, relvadeta ja Surmavaenlase võimuses.**

Ajalooõltsijad ja surnutega sõdivad haudade rüüstajad, marodöörid, heidavad Eesti kaitsjatele ette **sõdimist võoras mundris**. Kuid vaikivad, et esimese okupatsiooniga aastal vedas punane okupant Venemaale kogu Eesti Kaitseväe kuulunud varustuse, riietuse ja relvastuse. Lisaks veel eesti rahvale enne sõda läänest ostenud esmatarbekaupade kolme aasta tagavara: suhkur, maitseained, naha- ja riidekaubad, masinad, valgustuspetrool, küünlad... Ajalooõltsijad süüdistavad eesti kaitsjaid kuulumises SS-vägedesse. Teadlikult jäetakse mainimata, et Wehrmachti kuuluda võisid vaid Saksa riigi kodanikud. Kõik teised välisriikide kodanikud, nii vabatahtlikud kui mobiliseeritud, said kuuluda vaid Waffen-SS-i.

Ka sellest vaikitakse, kui 1944. aasta 3. 9. veebruaril toimunud mobilisatsiooniga kokkutulnud mehed jaotati kaheks: kes olid teeninud Eesti kaitseväes, saadeti kohe rindele Piirikaitse rügementidesse. Noored nagu mina, kes polnud sõjaväes teeninud, koondati õppelaagritesse, tehnilise haridusega poisid Kehra Autokooli. **Miks Waffen-SS-i õppelaagritesse?** Aga seepärast, et juba enne sõja algust oli punane okupant hävitanud Eesti Sõjakooli juhtkonna ja enne sakslaste Eestisse jõudmist Eesti Sõjakooli enam ei olnud. See oli juba "vene värk".

Miks Eesti mehed läksid sõdima kommunistliku Venemaa vastu? Sest alistumine Surmavaenlasele 1939/40 ei toonud kaasa halastust ohvrile!

PERSOON

Intervjuu põllumehe ja Kasari Põhikooli õpetaja Aldo Vaaniga.

Kus olete sündinud? Kaua olete olnud seotud Läänemaaga?

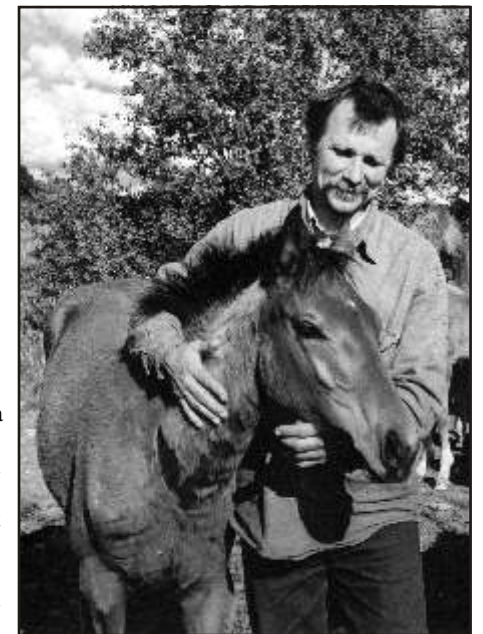
Olen sündinud pere teise lapsena Pärnumaal. Kasvasin ja haridusteed alustasin väikeses maakohas Päriveres. Vanemad sattusid sinna elama 1948 aasta segaduste ja muudatus-terohkel ajal. Mõlema vanema suguvõsa juured on aga sajandeid olnud Läänemaal Rootsi külas ja selle lähiümbruses. Juba varasest lapsepõlvest mäletan põnevaid külasõprade Rootsi külla vanaisa ja vanaema juurde. Kuuekümne aasta alguses olid paljud talumajad veel alles, inimesed elasid kodukülas ja tühjaks jäänud talud polnud jõudnud laguneda. 1980 aastast alates käisin kümnekond aastat Topi talus põhiliselt suviti, hoolitsesin mesilaste eest, kõpitseisin jõudumööda maja kallal ja istutasin lagedate väljade tuulte kaitseks puid. Olin tol ajal, pärast Tartu Ülikooli lõpetamist, Jüri Keskkoolis õpetaja ning suvepuhkus pikk.

Mida olete õppinud oma vanematelt? Ema ja isa sünnitalud asusid mõlemad Rootsi külas, üks küla alguses, teine lõpus vastu metsa ja raba. 1945 aastal nad abiellusid ja alustasid iseseisvat elu ning talupidamist küla keskel. Nad uskusid, et talupidamine Eestis jätkub, kuid mõne aasta pärast tuli masinad, hooned ja uue elumaja palgid ning loomad maha jätta-oli saanud uus aeg. Pärnumaal sai isast majandi mesinik ja emast tallimees. Isa kõrval mesilas töötades said selgese mesinduse nipid. Tal oli mesilastega õnne, armastas nendega jäändamist. Emaga koos tallis käies, hobuseid söötes, nendega sõites ja töötades, said hingele armsateks hobused. Hobuste ja mesilastega algaski minu talupidamine 1990-ndate aastate alguses. Küllap sain vanematekodu kaasa armastuse maatöö vastu, kuigi nägin isa-ema pikki ja väsitavaid tööpäevi.

Millised on põllumehe rõõmud, raskused? Ka tänapäeval peab põllumees kõvasti pingutama, et varakapitalistlikus konkurentsipinnajääd. Toodeangust lahtisaamisega pole raskusi, kuid õiglase hinna ja tööle väärise palga saamine on tõsine probleem. Sageli venitatakse kauba eest tasumisega, mõnikord jääb oma rahast üldse ilma(piimarahad). Ausat äri kipub olema vähevõitu. Mõnikord tekib Vanapagana tunne, kes püüab õndsaks (heale järjele) saada, aga ikka koorig Kaval-Ants Põllumehe naha.Vaatamata raskustele elu maal tasapisi edeneb, söötis maid jääb vähemaks, loomakarjad suurenevad ja viljapõllud annavad ilusamat saaki. Suurt rõõmu tunnen imepäraselt tärkavast rohelisest orasest, kollasest viljaväljas, mustendavast künniviilust, aga ka avatud mesitaru nektarilõhnast. Suur katsumus on läbisäämine Ilmataadiga. Läbi kevade ja suve annad endast tööde õnnestumiseks parima, aga sügisel sajab päevade kaupa vihma ja osa saaki jääbki põllule.

Eduja lootust sel sombusel ja pimedal sügisel kõigile Lihula vallaelanikele Eesti Vabariigis *anno 2004!*

Tiit Madisson,
(ikka veel) Lihula vallavanem

Kuidas edendada elu maal?

Väga raske küsimus. Isegi vabariigi valitsus pole aastate jooksul selle probleemi lahendamiseks rahuldavalt hakkama saanud. Ikka väheneb maaelanikkond, aktiivsemad inimesed kolivad linnadesse, väikekoolid suletakse, teed lagunevad, maa kui tootmisvahend kipub minema välisinvestorite ja kinnisvarafirmade kätte, paljud on lõpetanud talutootmise jne.

Mis võlub teid õpetajatöö juures? Töö koolis pakub vaimset vaheldust talutööle. Koolis saab suhelda noorte inimestega, jälgida nende kujunemist iseseisvateks inimesteks, suunata mõtlemist. See vaimne pingutus ei lase ka oma ajal rooste minna..

Mis võiks olla maal teistiti?

Kahjuks ei näe maal enam sellist ehitustegevust nagu see oli talude taastamise algaastail. Peretalude tekkimine on seiskunud. Eestlased armastavad liialt omaette nokitseda, talude ühistööst ja masinaühistutest pole asja saanud. Kõiki kalleid masinaid igaüks endale muretsema ei suuda ning pole ka mõtet.

Kuidas läheb Teie lastel?

Meil on abikaasa Maritiga viis last. Kõik on talus täitnud oma jõukohast ülesannet, vastavalt vanusele, kes rohib peenraid, veab tuppud puid, toidab loomi, õpetab hobuseid, vurrutat mett, töötab traktoriga või kombainiga. Laura ja Indrek on edukalt lõpetanud oma koolid, elavad iseseisvat elu, kuid jõudumööda käivad abiks ka talutöödel. Suured abimehed on momendil Haapsalu Gümnaasiumi 12.klassis õppiv Andres ja Kasariil õppiv Kristjan Robert. Tänu neile sai tänavusel raskel suvel-sügisel varutatud loomadel talvesööt, koriatatud vili ja küntud põld. Pesamuna Piia Katharina alustas sügisel suure innuga esimest kooliaastat Kasariil.

Millised võiksid olla kolm põhitarkust, millele inimesed saaksid elus toetuda? Neid tarkusi on palju. Lühidalt kolm mõtet: aust oma vanemaid, armasta oma peret ja usu iseendasse.

Mida tahaksite öelda maarahvale?

Rohkem üksteise mõistmist ja toetamist. Visadus viib sihile.

Küsitles: Kersti Ajaots

TALUNIKUD, VEISED, LAMBAD JA KONNAD

Life Nature rannaniitude kaitse projekt lõpeb

Juba mitmeid aastaid on talunikud Eesti riigilt, aga ka euroopa abifondidest saanud toetust looduskaitseoluliste niitude hooldamiseks. Aastal 2000 avanes Eestile Euroopa Liidu Life Nature programm ning üheks esimeseks selle programmi alt finantseerimist saanud projektiks oli Keskkonnaministeeriumi poolt algatatud rannaniitude kaitse projekt*. Projekti alad hõlmavad paljusid eesti rannaniite, mis asuvad Lääne-, Pärnu-, Saare- ja Hiiumaal. Selle käigus on ka mitmed Matsalu rannaniidud olnud suurema tähelepanu all ning neile on suunatud rohkem rahalisi vahendeid. Lihula vallas asuvad Saastna, Salmi ning Kirikuküla rannaniidud kuuluvad projekti alade hulka. Aastal 2001 käivitunud projekt saab läbi 2004. aasta lõpul.

Millised olid eesmärgid?

Rannaniitude kaitsmise peamiseks võimaluseks on taastada, säilitada ja parandada rannaniitude hooldust. Kuna see sõltub peamiselt kohalike inimeste olemasolust ning nende huvist, siis seati üheks eesmärgiks talunike toetamine ja teavitamine.

Rannaniidud on oluliseks elupaigaks mitmetele taime- ja loomaliikidele, kes vajavad just madalaks püüatud rohustut ning vesiseid alasid. Tuntumateks karakterliikideks on soolalembesed taimeliigid, lindudest mitmed kurvitsalised ja kahepaiksetest kõre. Just kõre kadumine rannaniitudelt viimase 50 aasta jooksul näitab rannaniitude seisundi halvenemist, mistõttu püstitati eesmärgiks küllaltki keerukas ja aeganõudev kõre taastamise läbiviimine, millest on olnud juttu ka "Lihula Teataja" veergudel.

Ühe olulise projekti osana nähti teadmiste kogumist ja vahetamist ning rahvusvahelist koostööd.

Mida on tehtud ja millised on tulemused?

Ostetud ja talunikele kasutada antud on lihavaid ning lambaid.

Lihula valda on toodud 26 veist, sealhulgas 5 puhtatõulist pulli (šoti mägiveise, aberdeen anguse ja herefordi tõugu). Veiseid on antud 7 talunikule. 25 lammast on antud 4 talunikule.

Ostetud ja talunikele kasutada antud on elektritara püstitamise vahendeid (generaatoritest postideni). Lihula valda on antud 4 komplekti tarasid.

Ostetud on traktor, niiduk ja ruloonpress.

Need vahendid soetati otseselt rannaniidu hoolduseks, aga ka selleks, et lihavaid arvukus Lihula mere rannas saaks suurendada.

Ostetud on võsasaage ja roo

Life Nature projekti peategelane - kõre.

niitmise vahendeid.

Neid on kasutatud peamiselt talgutel.

Taastatud ja rajatud on kõrelompe ning sinna on asustatud kulleid.

Valminud on rannaniitude hooldust tutvustav voldik, rannaniitude ekspositsioon Matsalu muuseumis ja 2 teabetahvli Lihula valla rannaniitudel.

Toimunud on rannaniitude kaitsega seotud õppereisid Taani ning seminar ja iga-aastased rahvusvahelised õppelaagrid Matsalus.

Läbi on viidud iga-aastased talgulaagrid Kumarilailu (osalejaid ka Lihula kandist).

Rannikute linnustikku on seiratud (loendatud).

Nelja projekti aasta jooksul ei ole tõenäoline loota mingeid väga märgatavaid muudatusi, kuid eesmärgiks oligi peamiselt alusepanek rannaniitude seisundi (avatuse ja madal-murususe) paranemisele. Kõre taastamine osutus oodatust aeganõudvamaks, kuid esimesed tõendid selle võimalikkusest saadi selle aasta kevadel, kui Saastnasse juba alates 2000. aastast asustatud kõred hakkasid esmakordselt siin sigima. Projekti üheks olulisemaks tulemuseks on looduskaitsejate ning talunike ja maaomanike parem koostöö. Ostetud loomad on enamuses uut aladel järglasi andnud ning loodetavasti annavad veelgi. Need loomad ja niitmistehnika on aidanud talunikel lihavaid- ja lambakasvatust edendada. Talunike kariloomad tagavad rannaniitude järjest parema hoolduse. Kohustusteks loomade saajatel on nende karjatamine rannaniitudel ning vastavalt projekti lõppedes koostatavale lepingule sama arvu ja samaväärsete veiste ning lammaste tagastamine peale lepingu lõppemist.

*Projekti kodulehelt <http://www.envir.ee/life.westest> saab lisainfot projekti kohta.

Ilona Lepik,
Matsalu Rahvusparki seire spetsialist

Lihula muuseumil oli hea aasta

Tänavune turismihooaeg on läbi saanud ja võib teha mõningaid kokkuvõtteid ning järeldusi möödunud suvisest hooajast. Meeldiv on nentida, et omavalitsuse halduses oleva Lihula muuseumi külastatavus on eelmise aastaga võrreldes kahekordistunud, tänavu käis meie muuseumis ligi 3000 inimest.

Oluliselt aitas muuseumi külastatavust suurendada Matsalu loodusfilmide festivalile saabunud publik. Kolme-nelja päevaga külastas muuseumis sel ajal toimunud üritusi hinnanguliselt ligi tuhatkond huvilist. Nii suurt külastajate tungi pole muuseumi kümneaastase ajaloo vältel varem olnud.

Populaarne oli Tuuli Manni poolt organiseeritud ja juuni algusest kuni augusti lõpuni avatud kunstinäitus "Naise Elu". Muuseumi külastajatest oli hinnanguliselt 60-70% välismaalased, kes ilmselt peatusid meie mail pikemat aega ja külastasid ka Matsalu Rahvusparki vaatamisväärsusi. Välismaalastega vesteldes selgus huvitav tõi, et paljud neist olid meie paikkonna ajaloo ja huviväärsustest palju enam informeeritud, kui paljud vallaelanikud.

Lisaks eeltoodule avati suvel arheoloog Mati Mandeli initsiatiivil näitus "35 aastat arheoloogilisi kaevamisi Läänemaal" ning külastajatele avati mõisa aidas väljapandud uus ekspositsioon vanadest töö- ja põllutööriistadest. Samuti oli eksponeeritud mitmeid vankreid, kalesse ja kaarikuid. Mõisa aidas on vaatajaile välja pandud EELK Lihula koguduse õpetaja Kaido Saak'ile kuuluv erakogu, mis koosneb vanadest transpordivahenditest.

Mõisa aida ekspositsiooni jälgimisel selgub, et täiuslikust kogust, mis kajastaksid meie rahva elu-olu XIX sajandil või XX sajandi esikümneil, jääb puudu mitmeid eksponaate. Tahaksingi valla elanikele südamele panna, et kui teil vedeleb kuskil aidanurgas või põõningul mõni vana tööriist, tarbe- või mööbliese, millel puudub funktsioon, siis võiksite anda teada Lihula muuseumile. Huvitavamad esemed, mis meie ekspositsioonis seni puuduvad, on muuseum nõus ära ostma. Helistada saab telefonidel: 56 983 995; 47 78 880 või saata kiri e-maili aadressil: muuseum@lihula.ee.

Lõpetuseks tahaks tänada neid suviste töö- ja puhkerühmade õpilasi, kes aitasid laagris olles koristada mõisa aida, paigaldada eksponaate ja korrastada linnusemäge.

Meelis Mets,
Lihula muuseumi juhataja

Kaks diktaatorit: Stalin ja Hitler. Esimest peab veriseimaks eesti rahvas ja teised Ida-Euroopa rahvad, keda punakomissarid represeerisid. Teist aga bolševistliku terrorit oma nahal mitte kogenud lääneeurooplased ja maailma poliitikat juhtivad sionistid.

Miks puudus tähtselt sündmuselt juutide "soovitusi" vastuvaidlemist mittelubavateks käskudeks pidav peaminister, seda artiklist ei selgu.

Hashahhar peab vajalikuks ära tuua Vene Juudikongressi poolt tehtava monitooringu "Ei antisemitismile" Eestit puudutavad, juuliku kohta avaldatud andmed. Lugejat võib huvitada, kui palju antisemiitlike akte leidis juulikuus aset Eestis? Selgub, et tervelt- viis! Mida konkreetselt siis peab Vene Juudikongress antisemiitlikeks aktideks?

Esimesena on loetelus Eesti Vabadusvõitlejate Liidu, mille liikmete hulka kuuluvad ka 20. diviisi grenaderid, kokkutulek Tallinnas. Teine antisemitismi juhtum on see, et ühes Tallinna Raekoja platsi kõrval asuvas veinikaupluses olevat aknal demonstreeritud Adolf Hitleri näopilti. Venemaa juutide info pärineb 6.juuli Eesti Päevalehest, kus ilmus Mihkel Raua artikkel, milles avaldati pahameelt selle üle, et ühes suveniiripoes oli müügil Hitleri pildiga T-särk. Ilmselt ei valdanud kohalik "kirjasaatja" piisavalt eesti keelt, et leheloolet täit selgust saada. Tõsi, hiljem tuli välja, et poe omanikuks oli vene rahvusest äriees ja taolisi särke võib osta pea kõigis Euroopa riikide pealinnades. Kolmas antisemiitlik akt on Vene Juudikongressi andmetel see, et meie pealinnas olevat juulis avatud "kollaborantidele ja SS-lastele" pühendatud mälestusmärk. Tõesti meenub, et juulis oli meie ajakirjanduses juttu sellest, et Maarjamäele tuleks püstitada 1944.aastal Eesti kaitsmisel osalenud eesti sõjameestele ausammast. Seni pole asi jutust kaugemale jõudnud, sest ilmselt on võimud juba saanud vastavad "soovitused" Kentmanni tänavalt, mis välistavad sellise mälestussamba püstitamise, kuna "see ei väljenda meie

liitlaste ja sõprade väärtushinnanguid". Viieks antisemiitlikuks teoks peetakse Lembit Pärna büsti kõrvaldamist ühe Tallinna koolimaja eest ja fakti, et sellesama punakindrali nimeline kool on ümber nimetatud Saksa Gümnaasiumiks. *No comments!*

Lugejat panevad taolised "antisemitismi aktid" naerma, mida Vene Juudikongress registreerib, kuid tegelikult on asi naerust väga kaugel. Nimelt ammutab USA ajakirjandus, mis huvitatud järjekordse antisemitismi puhangu kirjeldamisest Ida-Euroopas, oma Moskvas resideerivate reporterite kaudu informatsiooni Vene Juudikongressi juhtidelt. Nii ilmuvadki Ameerika ajalehtedes lood, kus kirjeldatakse antisemitismi juhtumite plahvatuslikku tõusu, mis on vesi ülimõjukate sionistlike organisatsioonide ja holokaustitööstuse äriemeeste (a'la Efraim Zuroff) veskile. Viimastest kirjutab juudi intellektuaal, New Yorgi ülikooli teadlane Norman Finkelstein paljastusraamatu "Holokaustitööstus" ("Holocaust Industry"), mis läänemaailmas suurt huvi pälvis ja sionistide vihalaaine vallandas.

Sionistlik lobby on USA välis- ja sisepoliitikas ülisuur mõju, mistõttu mõni nimetabki Ameerikat pigem judaistlikuks kui kristlikuks riigiks. Pole mitte päris juhuslik, et juba teine Eestis resideeruv USA suursaadik on juudi rahvusest diplomaat. Eelmise "soovitusel" viidi Eestis sisse holokaustipäev, praeguse "nõuandel" kõrvaldati Lihula monument. Mis juhtub edasi, seda näitavad lähikuud.

Hashahhari lugedes saab mõtte-ainet küsimusele, miks Eesti (nuku)valitsejad rahvale mõistmatuid ja lausa vaenulikke otsuseid vastu võtavad.

Olav Ohakas

4. augustil toimus Tallinna sünagoogis judaistide püha üritus. Ümber lõigati rabi S.Koti vastündinud poeg. Üritusel osalesid ka mitmed välismaa diplomaadid. Foto: Hashahhar

Teated

Müüa eramu Lihulas, Vahtra tn 3
või vahetada korteri vastu
Haapsalus või Pärnus.
Info: tel 55 67 65 01.

OÜ Migmaster võtab tööle
keevitaja, lukksepp-mehhaaniku,
traktoristi ja rookombaini juhi abi.
Teatada: tel 52 97 846.

soodsad pvc aknad
tarneaeg 15 päeva

47 75 333
56 260 360
myyk@kvaliteetaken.ee

HOTELL
Luige villa

Tallinna mnt 23, Lihula, tel (047) 78 872

www.matsalufilm.ee

Juutide ajaleht peab Lihulat Eestimaa Müncheniks

Vähesed eestlased teavad, et Eestis ilmub venekeelne juutide ajaleht Hashahhar, mida toimetab ETV venekeelsete saadete toimetaja Gennadi Gramberg. Nagu selgub esilehelt, rahastab ajalehe väljaandmist USA sionistlik organisatsioon *American Jewish Joint Distribution Committee*. Kuidas siis see leht kohalikke (eesti keelt mittevaldavaid) juute informeerib Eestis asetleidnud sündmustest?

Ajalehe septembrinumbri esileheküljel ilmus artikkel pealkirjaga "Lihula- Eestimaa München", mille autori pseudonüümiks on Gadi Har-Jaghon. Laimust, valedest ja pooltõdedest kubisev paskvill tuletas meelde teise juudist ajakirjaniku Mark Levini lugu "Sulid" aastast 1987, kus hüsteerilisel toonil sõimati MRP-vastase Hirvepargi meeleavalduse organisatooreid, põhiliselt praegust Lihula vallavanemat. Tooksin alljärgnevalt ära mõned iseloomustavad lõigud Hashahhari septembrikuisest numbrist.

"Kohalik vaimulik tõstis käe natslikuks tervituseks, õnnistades mälestusmärgi," kirjutab Gadi Har-Jaghon. Ürituse turvalisust olevat Hashahhari andmeil taganud "anti-semiitlike piltidega mustadesse särkidesse rõivastatud löömamehed". Muidugi nimetatakse kohaletulnuid, keda mõningail andmeil olnud kuni paar tuhat, natsliku re iimi taganutjateks. Kirjeldatakse massimeedias puhkenud "tõelist hüsteeriat, mille tooni dikteeris meisterlikult *führer* Madisson, kes hardalt väriseval häälel" teatas, et tema ei soovi sellist Eesti Vabariiki, kuna see on "zuroffide vabariik". Veel kurdab Hashahhar, et "ETV laimu levitamisest huvitatud kaadrid" on sündmuseid Lihulas kujutanud nii, nagu Lihula vallavanem on seda soovinud. "Jumalast mahajäetud Lihulas leidis aset õlleput," kirjutab Gadi Har-Jaghon, võrreldes Lihula sündmuseid 1923.aastal Münchenis toimunuga, kust alanud Hitleri tee võimule. Kuna Eesti ajakirjandus heroiseerivat Madissoni, siis saabuvat Eestisse varsti Hitleri-aegse Saksamaa olukord, kui "professionaalne

dissident hakkab ü k s i p ä i n i otsustama, kellel on õigus riigis elada".

Leheloo saab igati kiita Eesti peaminister vastuvõetud otsuse eest, millega "fa istide" mälestussammas kõrvaldati, kuid kurdetakse, et "peaminister J.Parts on nüüd eestlaste hulgas antikangelane, tõeline eestlane on meil Tiit Madisson". Mälestusmärgi mahavõtmise takistamisest kirjutab juudileht, et "põhiliselt purjus rahvamass kogunes samba juurde, püüdes politseikordonist läbi murda". Vigastada olevat saanud politseinikud ja "mittemilleski süüdi olev kraanajuht, kes palgati operatsiooni läbiviimiseks". Politsei poolt kasutusele võetud teleskoopnuiadest ja pipragaasist, samuti siniseks ja veriseks pekstud Lihula elanikest Gadi Har-Jaghon diskreetselt vaiki.

Samas lehes on veel muudki huvitavat. Filoloogiprofessor Naftali Bassel kirjeldab, kuidas "minu kodulinn Tallinn vabastati 22.septembril 1944 nõukogude vägede poolt saksa fa istlikest vallutajatest". Muidugi ei maini loo autor seda, et nõukogude "vabastajate" Tallinna saabudes lehis Toompea tornis sini-must-valge ja pealinna püüdis kaitsta väga väikesearvulised eesti rahvusväeosad admiral Pitka juhtimisel, kes püüdis säilitada vaid mõni päev kestnud peaminister Otto Tiefi valitsuse seaduslikku võimu. Et needsamad "pitkapoisid" olid eelnevalt relvade saamise eesmärgil pidanud väiksemaid lahinguid sakslastega.

Selle asemel kirjeldab filoloog, kuidas fa istliku okupatsiooni ajal hävitati Eestis juute ja seda tegid põhiliselt natside kohalikud abilised, eestlastest koosnev Poliitiline Politsei ja Omakaitse.

Sellisena kujutab juutide ajaleht Hashahhar Lihula vallavanemat Tiit Madissoni. Allikas: Internet.

Filoloogiprofessor Bassel kritiseerib oma loos Eesti Entsüklopeedia 12.kõites sisalduvaid andmeid, kuna teatmeteos julgeb väita, et saksa okupatsiooni eest suutnud enamik kohalikke juute evakueeruda "nõukogude tagalasse", et hukatud olevat vaid 1000 eesti juuti. Pole mingi suur saladus, et valdav enamik juutidest, kes sakslaste, omakaitselaste või metsavendade poolt lahinguis tapeti või kinnivõetult maha lasti, olid 1940-1941 eesti rahva kallal veretegusid korda saatnud kommunistlikud aktivistid, hävitus-pataljonlased ja NKVD-lased. (Sel teemal võib leida ohtralt andmeid Jüri Lina teosest "Skorpioni märgi all".)

Leht tutvustab ka kohalike juutide suursündmust. Rabi Shmuel Kotil, kes mõni aasta tagasi oli saabunud Eesti juutide usuolu korraldama USA-st, sündis järjekordne poeg. 4.augustil toimus juudiusulistest tulvil Tallinna sünaagoois vastsündinud poisilapse ümberlõikamine, milleks oli spetsiaalselt Moskvast tellitud kohale moel (juudi kirurg) Ishaja Schafit. Sündmust olid aukülastajate jälgima tulnud Poola ja T ehhi saatkonna töötajad. Artikli autor Gadi Har-Jaghon märgib mõningase kahetsusega, et Eesti välisminister Kristiina Ojuland ei saanud kohale tulla, kuid saatis rabile õnnitluseks lillekimbu.

>>>

LIHULA - LOODUSEPEALINNA KANDIDAAT

algus lk 1

Kaader filmist "Jääaja hobune", Roots/Island, mis sai III preemia. Režissöör Páll Steingrímsson

Hoolimata sellest jätkus filmi- ja fotomeestel aega ka omavahel suhelda. Eelmise aasta võidufilmi autor ning selleaastane žürii liige rootslane **Tom Arnbom** nimetas Matsalu festivali puhul väga positiivseks võimalust kolleegidega kogemusi vahetada, uusi tutvusi luua ja koostöögruppe tekitada. Suurtel festivalidel selleks sageli aega ei jää.

Ka žürii esimees **Jeffrey Boswall** rõhutas, et festivali omapäraks ja võluks on just tema väiksus. BBC-s töötanud loodusfilmide *grand old man* tõdes, et Matsalu festival oli väga hästi korraldatud. Sujus kõik alates programmist ja avalikkuse teavitamisest ning lõpetades žürii kohtlemisega.

Matsalu festivali puhul on veel üks seik eriline. Nimelt naudivad üksteise töid ja tegemisi rõõmsalt õlg-õla kõrval koos elukutselised ja asjaarmastajad. Seda eelkõige fotograafia valdkonnas. Näitusi oli nii loodusfotograafia tippudel kui harrastajatel. Klaasikunstnik **Anne Tipner**, kellelt olid väljas klaasitööd ja fotod, hakkas pildikujutiste ülevõtmisega tõsisemalt tegelema alles aasta tagasi. Näitusel "Eesti loodusfoto" eksponeeriti hulgaliselt laste ja noorte poolt jäädvustatud looduspilte. Ja olgem ausad, nii mõnelgi juhul mõjus lapse pildistatu täiskasvanud loodusemeeste tõdedest oma värskuses ja uudses loovamalt.

Taolise sõbraliku õhkkonna põhjus peitub ilmselt selles, et olles looduseinimene, pole tähtsust, kas teenid pildi tegemisega igapäevast leiba või sisustad vaba aega. Oluline on looduse ja fotografeerimise kui protsessi nautimine. Soome loodusfotograafia guru **Lassi Rautianeni** slaidiesitlusel teenisid ohtralt naerupahvakuid seletused sellest, kuidas lindudeloomade eest päevadeks varjeoni peitu

pugenud kaameratega mehed (kuid vahel ilmselt ka naised) ihulisi vajadusi rahuldavad. On ju seegi osa loodusest ning pilditegemise protsessist.

Oma mina otsimas

Festivalile pääsu taotles oluliselt rohkem filme neist, mis selle õiguse ka said. Publikut jagus kinosalaali, fotonäitustele ja matkadele hulgaliselt kõigil neljal päeval. Korraldustoimkonna sõnul käis neil päevil nõukogudeaegselt pompöössest Lihula kultuurimajast läbi rohkem kui 5000 inimest. Ja seda on palju, rõõmustavalt palju.

Jeffery Boswalli sõnul ei tohiks festival enam mahuliselt (just filmide arvu silmas pidades) kasvada ning peaks keskenduma eelkõige elule metsikus looduses, kuid ka keskkonnale ning sellega seotud probleemidele. Tegijate-osalajate ring võiks nii tema kui **Tom Arnbomi** arvates piirduda põhjamaadega. Selliselt piiritletud üritusel oleks umbes 15 - 20 maailma eri paigus toimuvate loodusfilmide festivalide seas kindel ning auväärne koht.

Eesti loodusfilmide suurmehe **Rein Marani** arvates hakkab üks filmifestival tõelist nägu omandama umbes viiendal toimumisaastal. Ja nii see on Matsalu festival alles otsib oma tõelist mina.

Aive Sarjas, Kultuur&Elu

Festivali korraldajad:

Tiit Mesila festivali direktor;

Ago Ruus filmiprogrammi juht;

Arne Ader fotoprogrammi juht;

Tiit Madisson korraldustoimkonna juht.

Festival läks korda

Loodusfilmide festival on jälle möödas. Nelja päeva jooksul vaadati kahes saalis läbi suur hulk huvitavaid loodusfilme, töötas 5 monitoriga videoruum, kus sai ise oma filmiprogrammi koostada; üleval oli 7 fotonäitust, toimusid loodusfilmi ja loodusfoto töötoad, ekskursioonid sügisese Matsalu ja keskaegsesse Lihulasse.

Pealiskaudseimgi möödakäija pidi märkama neil päevil suurt autode ja rahvahulka kultuurimaja ja mõisa kandis. Sama kinnitab ka festivali statistika. 35 võistlevat filmi kogusid kokku 5112 külastust. Nendele lisandusid fototöötajatest, töötubadest ja ekskursioonidest osavõtjad ja fotonäituste külastajad.

Kõik sujus häireteta. Ladusalt töötasid organisatsiooni kõik lülid - kultuurimajas, mõisas, majutuses, toitlustuses, transpordis, tehnilises teeninduses. Minu meelest tegi korraldajatele natuke liiga Maalehe ajakirjanik, kes ainsa väikese puudusena märkis jahedat saali. Sel aastal ju ometi kõeti kultuurimaja, näiteks möödunud aastal külmetanud soome daam oli seekord rahul. Küll aga jättis paremat soovida ilm.

Pühapäeva, 26. septembri pärastlõunal kuulutas žürii esimees Jeffery Boswall Inglismaalt välja žürii otsuse. Peaaahhind läks sedapuhku Hollandi-Iisraeli filmile "Pelikani odüsseia". Kuna aga selle filmi autoreid kohal polnud, tehti peapreemiaga kaasaskäivast kadakatroomist pilt ning saadeti see Hollandisse koos meeldetuletusega meie festivali reeglitest, et eelmise festivali võitja on järgmisel ise žürii liige.

Siiani ilmunud meediakajastused on olnud positiivsed kuni kiitvad, ka osavõtjad ja külalised on andnud tunnustavaid hinnanguid tuleb siis arvata, et üritus läks korda.

"Berliini jutlunud varblased", Saksamaa, Thoralf Grospsz & Jens Westphalen

On meeldiv tõdeda, et organiseerijate ja vabatahtlike abiliste töö läks asja ette ja et loodusfilmide festival on leidmas oma kohta Lihula valla, Läänemaa ja kogu Eesti sügisese kultuurisündmuste kalendris. Suur tänu kõikidele aitajatele!

Kuna sügis pole puhkuseaeg ja loorbereid pole jagatud, pole ka puhkuseks põhjust. Festivali kodulehel www.matsalufilm.ee on üleval juba järgmise festivali aeg. Avaldame selle siinkohal ka Lihula Teataja lugejatele:

Matsalu III rahvusvaheline loodusfilmide festival toimub Lihulas 22.-25. septembril 2005.

Kohtumiseni!

Tiit Mesila,
festivalidirektor

MÕNINGAID MULJEID REISILT DALMAATSIASSE

2004.a. suvel avanes alla kirjutanul võimalus koos Läänemaa omavalitsuste töötajatega käia ära Horvaatias ja Sloveenias. Reis algas pea kõigi Eestist „lõunaosariikidesse“ suunduva bussireisi tüütuvõitu kohustusliku osaga - Poola, Tšehhi ja Austria läbimisega. Mõnusa reisiseltskonna tõhusal toel sai see õnnelikult üle elatud. Austria-Sloveenia piiri ületamise järel esimene üllatus. Nimelt rabas Sloveenia kohe oma üldmuljega: mäed, kõik kohad on metsa täis ning ... maa ise on rohkem Austria moodi kui Austria ise. Alpimajad ja aasad, piinlik puhtus, lillepotid aknalaudadel jne. Pärast selgus, et ka statistika väidab, selle Alpide jalamil asuva, pindalalt Eestist 2 korda väiksema riigi (pindala 20 256 km², elanike arv 2 milj.) õige metsase olevat - metsa 48% riigist.

Sloveeniat seekord kauks ei jätkunud ning olime jõudnud reisi kolmanda päeva õhtupoolikuks Horvaatia

viisi sai jalutada väikeste järvede ja erinevas mõõdus jugade kaskaadide vahel ja ümber. Kasvab seal järvedes ka pilliroogu, nii et vahel oli kummaliselt tuttav tunne. On nagu „Matsalu“ ja ei ole ka. Kohalikus paadisadamas olid turistid treeninud kalad, vist mingid turvad, vette visatavatele saiatükikestele parvede viisi „tormi ujuma“ nii et vesi kees. Päeva teine pool kulus maakoha nimega Krajina läbimisele. Ehk mõni mäletab seda nime 1992-1994 aastate Balkani sõdasid käsitlevatest päevauudistest? Krajina oli serblastega asustatud maanurk ning 1992 proovis see kant Horvaatiast lahku lüüa. Ei õnnestunud. Inimestest pooltühja maad ja sõja jälgi nägime meiegi ehkki uurisime seda piirkonda vaid läbi bussiakna.

Splitis ootas ees Rooma keisri Diocletianuse palee. Keiser oli ilmakärest tüdinud ja tahtis vaikust ning rahu. Pales ruumi jätkus, hiljem ehitati selle sisse väike linn, nüüdse Spliti linna süda. Horvaatia ajalugu on mitmekihiline. Oma

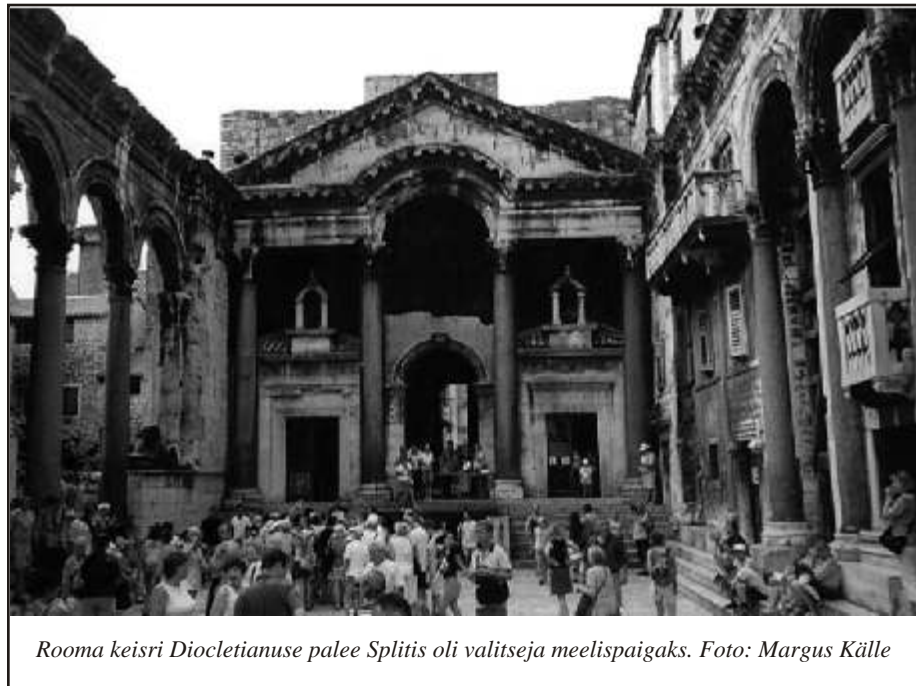
Horvaatia linna Šibeniki vanalinn.
Foto: Margus Källe

muuseumid, nendes elatakse ja töötatakse. Dalmaatsias ei piirdu ainult linnades jalutamisega. Pandi ka reisijate füüsis proovile. Külaskäik Krka rahvusparki järvede, võimsate koskede ning karestike juurde. Turnimine koleda kuumaga Paklenica rahvusparkis 14 km ulatuses mägesid lõhestavas Velia Paklenica lubjakivikanjonis.

Horvaatiast lahkusime piki Aadria mere rannikut kulgevast maanteed. Üks vaade teise otsa. Tee lõppes Rijeka linna kandis nn Opatia Rivieras, kus oli tunda veel Austria-Ungari keisririigi „sakste“ suvituspiirkonna hõngu. Viimane peatus Horvaatias oli Istria poolsaarel Pula's, kus peamiseks vaatamisväärsusteks on Rooma aegse amfiteatri varemed. Nii head juustu kui pakkus oma slivovitsi kõrvale Pula amfiteatri juures kohalik talumees, ei ole mina varem saanud. Matka lõpus jõudsime taas Sloveeniasse. Lühivisiit Lubljanasse. Väike mõnus linn, 270 000 elanikku. Eelnevalt Horvaatias väikeste treeninguid teinud reisiseltskond tegi Triglavski rahvusparkis umbes tosina km pikkuse matka mägiteed mööda, et näha Triglavi mäe, seda Sloveenia kõrgeimat, just toda mis neil vapil ja lipul on, kõrgus 2863 m. Sloveenias käies ei tohiks vahele jätta Postojna koobastikku. Maa all läbitakse 5,2 km koopaid, sealhulgas 3,5 km raudteega ja 1,7 km jala.

Mis veel! Sloveenia on meie jaoks kallivõitu, umbes nagu Austria. Horvaatias on hinnad nagu meil või tsipa kallimad. Kui palju - ei mäleta, sest see pole tähtis.

Margus Källe,
vallaarendusnõunik

Rooma keisri Diocletianuse palee Splitis oli valitseja meelispaigaks. Foto: Margus Källe

(pindala 56 538 km², elanikke 4,8 milj.) pealinna Zagrebi (868 000 elanikku). Et suured linnad ei olnud meie peamiseks huviohjeksiks, piirdusime jalutuskäigu ... ja muu sellisega. Zagrebist sai „võetud kurss“ järgmisel hommikul Aadria mere rannikule Spliti linna. Tee kulges üle Dinaari mägede, mis olid taimestikust üsna lagedad. Horvaatias on ulatuslikke karstialasid ning ühel sellisel alal asuvat UNESCO maailmapärandi nimistikus olevat Plitvi ka Jeseza rahvusparki külastas ka meie reisiseltskond. Tundide

jälje on jätnud Rooma, Veneetsia, Ungari ja Austria. Veneetsiaga on tihedalt seotud olnud Horvaatia Aadria mere rannik e. Dalmaatsia. Dalmaatsia linnadest, lisaks Split'ile, jõudsime ära käia Šibenik'is ja Trogir'is. Punaste kivikatustega valged lubakivist majad. Puhtad lihvitud ja kohati läikivatest lubjakiviplaadidest tänavad. Väikesed poed, välikohvikud, restoranid. Kõik on korras ... aga mitte ülearu korras. On tunda, et linnad on vanad ja säilitanud oma sajanditevanuse ilme, aga samas ei ole steriilsed

Kuidas mõtestame olnut?

Tänavune *action* Lihula monumendi ümber äratas nii mõnegi eestlase letargiast üles. Mitu sammast peab surnuaialt ära viima (või sinna tooma?), et ka ülejäänud üles ärkaks? Maailm ei mõista meie ajalugu- aga kuidas ta saaks, kui me ise ei mõista, kui me ise midagi ei mäleta ega mälesta?

60 aastat tagasi hakkasid eesti mehed venelastele Narva all vastu, et Eestis ei korduks 1940.-41.aasta kommunismijubedused. Teistega koos läksid ka minu vanatädi pojad Enno ja Lembit Tiitum, kes said sõjas surma, vanaisa vennapojad Evald Mägar, kel tuli hiljem põgeneda Inglismaale, ja Ants Mägar, kes aastaid hiljem Kasahstani kaevandustes venelasi orjas. Mille eest nad sõdisid? Loomulikult tahtes kaitsta Eestit, oma kodu.

Venelane tuli 1944.aastal uuesti Eestisse, et meid tappa ja küüditada. See ON ajalugu. Miks Lihula *actioni* organiseerijad neid asju maailmale ÕIGESTI ei seleta, on küsimus. Nende samade meeste-naiste vanemad (ja ka nad ise) on harjunud käske täitma. Nii, nagu üle poole sajandi tagasi kahel korral. Koostasid nimekirjad, tellisid loomavagunid, korraldasid venelaste kaasabil "äravedu", varastasid eesti rahva vara, majapidamised, loomad. Tegid meid

Eesti Vabariigi valitsuse jõuvõtet Lihula elanike kallal 2 septembril 2004. Foto: A. Tarmula

puupaljaks ja mängisid venelastele kätte.

Need olid meie omad eesti mehed-naised, kes 50 aastat eeskujulikult venelasi teenisid ja teevad seda ka praegu. Leegionärimundris eesti mehe monumendi pidime maha võtma sellepärast, et kardame ameeriklasi, vene mundris pronksõdurit ei juleta maha võtta sellepärast, et kardame venelasi.

NENDE naiste-meeste järeltulijaid ja mantlipärijaid on Toompeal veel palju. Miks? Küüditajad, hävituspataljonlased, reeturid, kommunistid väärivad põlgust, olgu nad ministrid või luuletajad.

Tea Kurvits,
ajakirja Kultuur ja Elu peatoimetaja

KURAT, MIS RIIK SEE ON?

Mälestusmärk eesti meestele püsis Lihulas vaid kaks nädalat. Seejärel võttis politsei selle valitsuse korraldusel maha, kasutades ausammast kaitsva rahva vastu gaasi ja nuiasid, ässitades inimestele kallale koera.

Peaminister Juhan Partsil, keda Lihula inimesed tol õhtul kõverkaelaks kutsusid ja keda rahvasuu vaevalt enam teisiti nimetab, oli hiljem selgituseks teatada, et tahab olla NATO-le ja EL-le meele järgi. Niisiis mitte oma rahvast ei teeni Eesti valitsus, vaid esindab hoopis mingite teiste, võõraste huve.

Raske on omasid süüdistada ja vihata

Keskealised ja vanemad eestlased on harjunud, et umbkeelsed võimukandjad neid elama ja ajalugu unustama õpetasid. Me mäletame kuklasse lükatud mütsidega, rumalate nägudega ja alati pesemata vene miilitsaid, kes kolmekaupi ringi liikusid. Neid teadsime me põlastada ja jällestada, neist oli parem eemale hoida. Need tegelased reguleerisid meie laulupidusid ning teisi suuremaid ja väiksemaid sündmusi. Nad olid alati valmis

heameelega meie vastu vägivalda kasutama, sest me kõik olime potentsiaalsed vaenlased.

Raske on ette kujutada eesti politseid vabaduse 12.aastal surnuaeda lagastamas. Raske on kedagi süüdistada või süüdlasi vihata- omad eestlased ju. Teismeliste laste emana tahan koos uudistes nähtud Lihula elanikuga küsida: "Kurat, mis riik see on?"

Ausamba avamisel Lihulas viibides tundsin sisimas, nagu oleksin ajas 15 aastat tagasi rännanud. Kohale tulnud rahva õhin ja sõnavõtt, millest kumas läbi, nagu tehtaks midagi keelatut ja riigivastast, kuulusid oma tonaalsuselt rohkem aastasse 1989. Tookord arvasin, et inimesed pingutavad üle, et tuleb vahet teha oma ja võõra riigi vahel. See, kes eksis, olin mina. Eestlastel ei ole aastal 2004 ikka oma riiki.

Pole midagi ütelda vanadele meestele, kes noorena Eesti eest sõtta läksid. Pole midagi ütelda poistele, kes, kui vaja, ka praegu läheksid. Oleme rahvas,

kes mõistab küll sõdida, aga ennast juhtida ja juhte valida ei oska.

Meie põhiseaduses seisab: "Eesti on iseseisev ja sõltumatu demokraatlik vabariik, kus kõrgeima võimu kandja on rahvas." Seda demokraatiat pole aga keegi näinud, seda pole kunagi olemas olnud.

Demokraatia defitsiidist ja ühe kildkonna müügimeeste kambahuvidest tulenevalt tekkis Eesti Vabariigis 1930-ndate aastate algul olukord, kus kord juba relvaga vabaduse välja võideldud mehed pidid kogunema uueks võitluseks. Tollased valitsejad ignoreerisid eesti rahva valikut 1934.aasta kohalike võimuorganite valimistel. Asuti kasutama jõudu ja korraldati 12.märtsil 1934 riigipööre, et rahva hulgas populaarsed vabadussõjalased (nn vapsid) demokraatlike valimiste kaudu Toompeal võimule ei saaks. Kasutati toorest jõudu oma rahva vastu, sest rahvas olla haige, nagu kinnitas võimu haaranud Konstantin Päts.

Kool täis kunsti ja muusikat

Lihula Muusika- ja Kunstikool on alustanud käesolevat õppeaastat umbes 80 õpilase ja 12 õpetajaga. Jõud jagunevad esialgu veel 3/1 muusikute kasuks, seda nii õpilaste kui õpetajate osas.

Muusikaosakonnas saab õppida klaverit (õpetajad Lia Traks, Anu Kurm, Irja Hark, Piret Paabo), akordionit (õp.Riina Grenčstein, Öie Liiv), viiulit (õp. Gunnar Grenčstein), kitarrit (õp.Andi Piliste, Irja Hark), puhk- ja rütmipille (õp.Endrik Üksvärav). Solfedžoõpetaja kõikidele erialadele on Piret Paabo ja literatuuri õpetavad Gunnar Grenčstein ja Piret Leiumaa. Õpilasi on muusikaosakonnas 58.

Kunstiosakonnas koosneb õpilaste tunniplaan joonistamisest, maalimisest (õp.Hilja Piliste); kompositsioonist,

Carmen Kass ja Siiri Sisask Lihula Muusika- ja Kunstikooli õpilastega.

kunstiäjaloo (õp.Hillar Tatar) ja vormiõpetusest (õp.Piia Saak). Lisaks on väiksemas mahus tegeletud portselanimaali, kirjakunsti ja moe loomisega. Iga-aastase õppetöö juurde kuulub suvine maalilaager, mida on peetud erinevates Lääne-Eesti paikades (Paatsalu, Vormsi, Saaremaa). Noori kunstnikke on 19. Õpilasi on koolis olnud lisaks Lihula linna ja valla lastele veel Hanila, Koonga ja Martna vallast.

Vastuvõtt muusikakooli õpilaseks toimub sisseastumiskatsete alusel, mis on igal aastal vahetult peale õppeaasta lõppu juuni alguses, täiendavalt veel

augusti keskel ning kunstiosakonna õpilaseks saadakse peale septembrikuise katseaja läbimist. Muusikakooli võtame põhiõppesse kooliealisi, sisseastumiskatsed edukalt sooritanud õpilasi, kunstikoolis saab põhiosakonnas õppida alates 10.-dast eluaastast

Erinevad õppevormid võimaldavad meie kooli töös osaleda koolieelikutel, põhikooli ja gümnaasiumi õpilastel ning täiskasvanutel. Noorematele on mõeldud kergema õppekava ja väiksema nädalakoormusega eelkool. Muusikakooli soovijad, kes ei ole piisavalt edukalt sooritanud sisseastumiskatseid, saavad oma oskusi lihvida ja muusika juures olla ettevalmistusklassis. Alates III klassist on nii muusika- kui kunstiosakonnas võimalik üle minna lihtsama ainekavaga üldosakonda, see on võimalus neile, kes

suuremad ansamblid. Suuremate koosseisudega on rahvamuusikaansambel, viiuldajateansambel, viiulite-kordionite ans. ja poistekoor.

Kitsaste olude ning vee- ja kanalisatsiooni puudumise tõttu klassiruumides on kunstiosakond paar viimast aastat töötanud Lihula Kultuurimajas. Lihula Kultuurimaja on alati lahkelt lubanud oma majas ka kunstinaütusi ja suuremaid pidulikke kogunemisi korraldada. Õppeaeg muusikaosakonnas kestab 7 ja kunstiosakonnas 5 aastat.

Soovime olla avatud, heal tasemel, sõbralik kuid nõudlik kool, kus on mitmekesised võimalused loominguks ja enesearendamiseks. Väärtustatud on iga looja kui isiksus omamoodi, iga mõte ja väljendus. Lastele ja noortele anname võimalikult laia ja toetava aluse, millelt on hea liikuda tipu poole. Muusika- ja kunstikoolis käimine ei piirdu ainult õppetööga koolimajas- sageli toimuvad kontserdid-näitused, kunstiosakonnas välitunnid. Kohtumised nii oma kui külaliste loominguks. Samuti püüame edendada oma kontsertide ja näitustega kohalikku kultuurielu ja käia väljaspool. Koos sõidetakse Lihulast välja. Kunstiosakonna õpilased-õpetajad on käinud vaatamas kunstiõppeasutusi ja näitusi Pärnus. Plaanis on ka muusikute-kunstnike ühised kultuurireisid. Kool osaleb muusika- ja kunstikoolide ühistegevuses, kursustel ja seminaridel ning õpilaskonkurssidel kodu- ja välismaal.

Oleme rõõmsad, et meie õpperuume Lihula Gümnaasiumi algkooli majas ilmestavad uued aknad, mille eest aitäh Lihula Vallavalitsusele. Tänu Lihula Lions Klubile on kunstiklassis uued joonistuslauad. Saagu Valgus Fondi eestvedamisel ja Carmen Kassi rahalisel toel on muusikaosakonna pillipark täienenud kahe uue kitarriga näol.

Tingimused õppimiseks-õpetamiseks on igatahes olemas, jääb veel iga lapse enda panus- jaks peale tavakooli tulla, aeg ja tahtmine harjutada. Koduste ja õpetajate toel seda kõike jõudes, on lootus, et sära silmades ja heameel loominguust püsib kogu õppeaasta.

Piia Saak,

Lihula Muusika- ja Kunstikooli juhataja

AJALUGU SUUNAVAD JÕUD

Seesama mees andis võimu püssipauguta üle vene okupantidele 1940. Nii pole Lihulas toimunu midagi uut ega pane imestama neid, kes ajalugu ja eesti valitsejaid tunnevad.

Täna saame vaid nentida fakti, et Vabadussõjalaste Liit, mis "demokraatlikus" Eestis suukorvistati ja hävitati, oli kõige suurema liikmeskonnaga erakond Eesti ajaloos, mille liikmeskonna enamik oli Vabadussõja rinnetel võidelnud sõjamehed. Küll tollased valitsejad juba teadsid, mis oli rahvale parim valik: Venemaa ees saba liputada, bol evike poolt Venemaal kokkuröövitud vara Eesti pankade kaudu Läände saata ja lõpuks ilma vastupanuta alla anda.

Mitte lõpp, vaid algus

Kui me praegu tunnustaksime 1941.aastal vabatahtlikult või 1944.aastal Jüri Uluotsa kutsel sõtta läinud mehi, peaksime samas koheselt andma hinnangu ka neile, kes Eesti ilma vastupanuta ära andsid, demokraatia tapsid ja esimese Vabadussõja sangareid mõnitasid.

Lihula sündmused tõestavad, et uusbol evistlikud ja teised poliitilised seiklejad võivad küll missikandidaatide kombel iseennast proovile panna ja endale mujal maailmas uusi tutvavaid saada, kes neile tunnustavalt õlale patsutavad ja ampuseklaase kokku löövad, kuid eesti rahva mõõt saab nende poliitiliste jamade jätkudes mõne aja pärast täis. See pole millegi lõpp, vaid algus. Varemest tõuseb kättemaks niikuinii.

Jaanika Kressa

Verist bolševistliku okupatsiooni sümboliseerib Tallinnas Tõnismäel taasiseseisvuse 13. aastal ikka veel püstitatav nõukogude okupandi mundris monument. Tallinna vane linnapea Palts on teatanud, et Pronksmees jääb oma kohale.

Meenutades Lihula monumendikriisis või ka 22.septembril Pronksmehe juures välissaatkondade või saadikute tehtud avaldusi, peaks olema selge, et meie ajalugu on asunud suunama uued jõud. Kui Vene Föderatsiooni Eesti-suunaline poliitika ei ole uus nähtus, vaid pigem jätkuks juba tsaarisiigist alates kehtinud hinnangutele ja vene rahva erilise rolli rõhutamisele, siis paljudele tuli ootamatusena Ameerika Ühendriikide võrdlemisi räige reageering.

Tegelikkuses pole aga midagi imestada, sest Ameerika ja nende liitlased on ju ka varem meid hülganud. Eelkõige neid mehi, kes ameeriaklaste ja brittide ootuses tõmbasidki selga selle mundri, mida Lihula monumendil rahvusvaheliselt nii üksmeelselt olla taunitud, kui uskuda meie poliitikute õigustusi. Ja valitsus tegutses truualamilikult, pimeduse varjus, samade meetoditega kui nõukoguliku okupatsioonivõimud isamaalisi monumente eemaldades aastakümneid tagasi.

Siin kerkib tahes või tahtmata küsimus- kui palju sellisel väikesel riigil nagu Eesti ja tema rahval üldse on õigust oma ajaloole? Tõsi, ajalugu ennast ei saa meilt keegi ära võtta, küll aga saab seda erinevalt kirja panna. Ajaloo kirjutamise ja võltsimise kogemus on meil nõukogude ajast olemas. Meenutame või NLKP XX kongressi paljastusi Stalini isikukultuse kohta ning mõnevõrra hiljem kogu seda perioodi käsitleva ainese ärakorjamist raamatukogude avariitulitelt.

Kas kõik kordub?

Kas midagi taolist võib juhtuda ka tänases Eesti Vabariigis? Terve mõistus näib jaatava vastuse andmisele vastu tõrkuvat. Ikkagi 21. sajand ja Eesti ju ka Euroopa Liidu liige. Taolise kartuse võiks ju ajaloo prügikasti kuuluvaks lugeda, kuid kummalisel kombel ongi ajaloo üks omadusi see, et teatud asjad-sündmused-suundumused kipuvad korduma. Seda eriti suurtes süsteemides, kuhu Eesti nüüd NATO ja Euroopa Liidu kaudu kahtlemata kuulub. Et meie praegused juhid tahavad kindlasti olla võitjate poolel, näitas kujukalt Eesti ülikiire ühinemine Iraagi vastase koalitsiooniga, vaatamata sellele, et enamus rahvast on Iraagi "missioonis" osalemise vastu.

Ka ajaloo on kaks suunda- üks võitjate, teine kaotajate oma. Võitjate ajaloo klassikaliseks näiteks on kaugemast ajalooost Siberi vallutamine ja Ameerika koloniseerimine valge inimese poolt. Selle lähinäiteks on Eesti ajalugu eriti tugevalt mõjutavaks see, mida kirjutati Nürnbergi protsessil 1945-46. Seal tehtud otsustega on opereeritud juba üle 50 aasta. Ometi on ajalooost teada ja nüüd ka võitjate poolt omaks võetud, et mitmed sakslaste kraesse

Meenutades Lihula monumendikriisis või aetud kuritööd (Hatõnis toimunud Poola ka 22.septembril Pronksmehe juures ohvitseride massihukkamine, Narva ja Tallinna pommitamine jms) olid Vene avaldusi, peaks olema selge, et meie ajalugu on asunud suunama uued jõud. Kui Vene Föderatsiooni Eesti-suunaline poliitika ei ole uus nähtus, vaid pigem jätkuks juba tsaarisiigist alates kehtinud hinnangutele ja vene rahva erilise rolli rõhutamisele, siis paljudele tuli ootamatusena Ameerika Ühendriikide võrdlemisi räige reageering.

Tegelikkuses pole aga midagi imestada, sest Ameerika ja nende liitlased on ju ka varem meid hülganud. Eelkõige neid mehi, kes ameeriaklaste ja brittide ootuses tõmbasidki selga selle mundri, mida Lihula monumendil rahvusvaheliselt nii üksmeelselt olla taunitud, kui uskuda meie poliitikute õigustusi. Ja valitsus tegutses truualamilikult, pimeduse varjus, samade meetoditega kui nõukoguliku okupatsioonivõimud isamaalisi monumente eemaldades aastakümneid tagasi.

Siin kerkib tahes või tahtmata küsimus- kui palju sellisel väikesel riigil nagu Eesti ja tema rahval üldse on õigust oma ajaloole? Tõsi, ajalugu ennast ei saa meilt keegi ära võtta, küll aga saab seda erinevalt kirja panna. Ajaloo kirjutamise ja võltsimise kogemus on meil nõukogude ajast olemas. Meenutame või NLKP XX kongressi paljastusi Stalini isikukultuse kohta ning mõnevõrra hiljem kogu seda perioodi käsitleva ainese ärakorjamist raamatukogude avariitulitelt.

Kas kõik kordub?

Kas midagi taolist võib juhtuda ka tänases Eesti Vabariigis? Terve mõistus näib jaatava vastuse andmisele vastu tõrkuvat. Ikkagi 21. sajand ja Eesti ju ka Euroopa Liidu liige. Taolise kartuse võiks ju ajaloo prügikasti kuuluvaks lugeda, kuid kummalisel kombel ongi ajaloo üks omadusi see, et teatud asjad-sündmused-suundumused kipuvad korduma. Seda eriti suurtes süsteemides, kuhu Eesti nüüd NATO ja Euroopa Liidu kaudu kahtlemata kuulub. Et meie praegused juhid tahavad kindlasti olla võitjate poolel, näitas kujukalt Eesti ülikiire ühinemine Iraagi vastase koalitsiooniga, vaatamata sellele, et enamus rahvast on Iraagi "missioonis" osalemise vastu.

Ka ajaloo on kaks suunda- üks võitjate, teine kaotajate oma. Võitjate ajaloo klassikaliseks näiteks on kaugemast ajalooost Siberi vallutamine ja Ameerika koloniseerimine valge inimese poolt. Selle lähinäiteks on Eesti ajalugu eriti tugevalt mõjutavaks see, mida kirjutati Nürnbergi protsessil 1945-46. Seal tehtud otsustega on opereeritud juba üle 50 aasta. Ometi on ajalooost teada ja nüüd ka võitjate poolt omaks võetud, et mitmed sakslaste kraesse

JaanTamm,
ajaloolane

(Lühendatult ajakirjast
Kultuur ja Elu, 3/2004, pealkiri muudetud)